

بیانات در دیدار جمعی از آزادگان و مسئولان بنیاد مستضعفان و جانبازان / ۱۳۶۹/۰۶/۰۷

وظیفه‌ی جمعی ما به عنوان یک جامعه و یک نظام و یک دولت و یک حکومت، این است که احکام الهی قانون بر اساس دین خدا را در سطح جامعه، معیار و ملاک عمل عمومی قرار بدهیم؛ همچنان که مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان ما، بحمد الله این مسئولیت را داشته‌اند و همیشه هم رعایت شده است.

بیانات در دیدار جمعی از آزادگان و افسار مختلف مردم / ۱۳۶۹/۰۷/۱۱

امام بزرگوار ما، در اواخر عمر شریفشان نامه‌ای نوشتند که جزو اسناد باقیمانده از آن بزرگوار است و در ذهن بسیاری از افراد هست و در همه جا هم پخش شد. امام (ره) حتی در ارگانهای غیرقانونی‌پی که به دستور خود ایشان و به خاطر مصالح زمان تشکیل شده بود از قبیل تشخیص مصلحت و غیره تردید کردند و گفتند، آن‌ها متعلق به زمان جنگ بود و ما مجبور بودیم یک اقدام غیر قانونی بکنیم. امام (ره) مقید به قانون بودند. یکی از خصوصیات آن بزرگوار، تقید به قانون بود که کاری برخلاف آن انجام نگیرد. ما هم آنچه که در جهت پابندی به قانون تکلیفمان است، آن را انجام می‌دهیم.

بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی / ۱۳۷۰/۱۱/۰۲

نیروی انتظامی محبوبیت خود را باید در چه چیزی به‌دست بیاورد؟ در قاطعیت بر اساس قانون و بر اساس همان چیزی که در مقررات از او طلب شده است؛ نه در ملاحظه‌ی کسی، ملاحظه جمعی، رعایت میل قشری یا گروهی؛ ابتدا، اگر چنین کاری بشود و چنین رعایت‌های خارج از قانونی انجام بگیرد، تخلف شده است. تنها رعایتی که نیروی انتظامی باید بکند، عبارت است از رعایت قانون و رعایت اخلاق در اجرای قانون. البته در اجرای قانون، دوگونه می‌شود عمل کرد: یکی با بداخلاقی و کج‌خلقی و عیوس بودن و تکبر و نخوت و امثال این‌ها؛ یکی هم با خوش‌اخلاقی و مهربانی، اما با قاطعیت. این نوع دوم باید معمول باشد؛ اعمال قاطعیت، باضافه‌ی اخلاق خوب.

بیانات در دیدار آیت‌الله العظمی کلبانگانی(ره) / ۱۳۷۰/۱۲/۰۲

نمی‌گوییم ضوابط، یعنی ملفوظ و منطوق قانون؛ لیکن می‌گوییم ضوابطی که شرعا و قانونا معتبر است، باید رعایت بشود. حالا اگر با آن ضوابط، واقعا انسان علم پیدا کرد، طبعا طبق علمش عمل خواهد کرد؛ این چیز قهری است، خداوند ان شا الله وجود شریف آقایان را محفوظ بدارد.

بیانات در دیدار اعضای هیات‌های نظارت شورای نگهبان / ۱۳۷۲/۱۱/۱۲

در امر نظارت باید قانون و موازین ملاک و معیار باشد و نه مذاقها و سلیق شخصی. مطلقا دنبال مذاق شخصی نروید و این‌طور نباشد که یک‌وقت انسان خودش تشخیص دهد که اگر این فرد در مجلس نباشد، برای مجلس خسارتی است؛ اگر این شخص باشد، برای مجلس فایده‌ای دارد؛ آن‌گاه برخلاف موازین و مقررات، این مذاق اعمال شود. باید کاری کنید که بتوانید پیش خدای متعال و بندگان او جواب‌گو باشید. اگر از شما سوال شد که به چه مناسبت این شخص را رد کردید، شما بگویید: پروردگارا! من ملزم بودم طبق مقررات عمل کنم. مقررات چنین گفت، من هم این شخص را رد کردم؛ یا مقررات چنین گفت، من این شخص را تایید کردم؛ اما اینکه من این‌گونه تشخیص دادم، من این‌گونه فهمیدم، من این آدم را مضر دانستم، من این آدم را مفید دانستم؛ این‌ها قابل قبول نیست. این‌ها را نه خدای متعال قبول خواهد کرد، نه بندگان خدا. باید طبق موازین و مقررات عمل کنید. هیچ‌گونه ملاحظه‌ای نباید مانع از اعمال مقررات شود.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۷۶/۰۶/۰۲

البته این حرف [مسأله‌ی «قانون‌گرایی»] هم - همان‌طور که عرض کردم - حرفی آسان است که در مقام عمل دشواریهای دارد. بعضی قانون را طوری عمل می‌کنند که اصحاب سبت(۱) عمل کردند! اصحاب سبت هم عین مر قانون عمل کردند؛ یعنی خدا گفته بود روز شنبه ماهی نگیرید، اینها هم روز شنبه ماهی نگرفتند. بله؛ کار کوچکی کردند که آن هم رسماً منع نشده بود و آن، این بود که حفره‌هایی درست کردند، ماهیها داخل آن حفره‌ها آمدند، راه آن حفره‌ها را در روز شنبه بستند، تا ماهی نتواند برگردد! روز شنبه این کار را کردند، روز یکشنبه همان ماهیها را گرفتند! این، ظاهر قانون است. اگر شما نگاه کنید، این مثل همان کلاه شرعیهایی است که یک ربای سنگین کاذبی را با یک شاخه نبات جا به جا می‌کردند! قانون بود، ظاهر شرع بود؛ اما امام بزرگوار رضوان الله علیه که یک فقیه قوی آگاه به لب و روح دین بود، قبل از این‌که تشکیل حکومت بدهد، این را منع کرد. جزو فتاوی ایشان - که در دوران مبارزه، ما به آن فتوا افتخار می‌کردیم و همه جا هم نقل می‌نمودیم - منع حیل ربا بود. ایشان مطلقاً حیل ربا را منع کرد. شما آقایان، حیل قانون را هم منع کنید و جلوش را بگیرید. بعضی از شرکتها و بعضی از مجموعه‌های علی‌الظاهر قانونی، حامل باطن اصحاب السبیتی هستند. مواظب باشید کسانی که می‌خواهند از قانون بگریزند، شما را به این دام نیندازند؛ نباید شما را قانع کنند که این کار قانونی است.

بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی / ۱۳۷۸/۰۷/۱۷

همیشه فساد انسانها آن وقتی شروع می‌شود که آن اختیار و امکانی را که در دست آن‌هاست، به عنوان یک ابزار شخصی به حساب بیاورند، نه به عنوان یک ابزار برای انجام وظیفه‌ی الهی. این آن نقطه‌ی انحطاط و انحراف است. همه جا انسانهای والا آن انسانهایی هستند که همه‌ی آنچه را که در اختیار دارند، متعلق به خدا و وظیفه‌ی خدایی می‌دانند و آن را در راه وظیفه‌ی الهی آن جایی که جای آن است بی‌دریغ صرف می‌کنند. افتخاری برای نیروهای مسلح ما از جمله نیروی انتظامی بالاتر از این نیست که در مواردی، نشان داده که آماده است آنچه را که در اختیار دارد، در راه خدا مصرف کند. مراقب باشید خط مستقیم و راه شناخته‌شده و درست را که راه وظیفه و راه قانون است از دست ندهید و رها نکنید. انسان وقتی با مردم مواجه است، کار ظرافت پیدا می‌کند. هم انجام وظیفه، هم نشان دادن اقتدار قانون، هم جلوگیری از هرگونه تخطی و تجاوز از قانون، هم نشان دادن صلاحیت انجام وظیفه، هم نشان دادن رحمت؛ ببینید مرز این‌ها چقدر به هم نزدیک است و چقدر این خطی که از میانه‌ی این همه نشانه و علائم می‌گذرد، خط ظریفی است. هرچه موفقیت در این نظام و برای این مردم به وجود آمده است، برای رعایت همین خصوصیات است. از طرفی رعایت وظیفه و رعایت قانون؛ از طرفی محبت به مردم، به کسانی که انسان با آن‌ها مواجه می‌شود؛ سخت‌گیری در موارد تخلف؛ درعین‌حال محبت و گذشت در موارد قابل گذشت؛ خود را، احساسات خود را، شان خود را در مقابل وظیفه نادیده گرفتن؛ ابزار قانونی را، امکان شخصی را به عنوان وسیله‌ای برای تقرب الی الله به کار بردن. ببینید؛ وقتی همه‌ی این چیزها باهم شود، آن وقت فضل و کمک و تایید الهی حتمی است. خدای متعال در این مدت، این ملت و امام بزرگوار ما را که انصافاً مظهر همه‌ی این خصوصیات بود به کمک همین خصوصیات تایید و کمک کرد و پیش برد.

بیانات در خطبه‌های نماز عید فطر / ۱۳۷۸/۱۰/۱۸

بعضیها دستگاه‌های قانونی را متهم می‌کنند و این کار غلطی است. دستگاه‌های قانونی، اعم از وزارت کشور که مجری انتخابات است و شورای نگهبان که ناظر امین بر انتخابات است هرکدام وظیفه و قانونی دارند. کسانی هم هستند که مراقبت می‌کنند تخلف از قانون انجام نگیرد. اگر میان خود این‌ها در موردی اختلافی باشد که این قانونی است یا نه باید میان خودشان آن را حل کنند. بعضیها مایلند که به دنبال همان سیاست جنجال‌آفرینی، این شخص را، آن شخص را، این

مجموعه را، آن مجموعه را، به کارهایی متهم کنند که شان مسئول اسلامی نیست. مردم باید به مجریان و ناظران انتخابات، با چشم یکسان نگاه کنند. هم مجریان، هم ناظران، باید پایبندی خودشان را به قانون نشان دهند. ملاک، قانون است؛ سلاقی افراد ملاک نیست. آن قانونی که در مجلس شورای اسلامی تصویب و در شورای نگهبان تأیید شده است، برای همه معتبر و حجت است؛ چه کسی که آن قانون را می‌پسندد، چه کسی که آن قانون را نمی‌پسندد. قانون تا قانون است، همه موظفند به آن عمل کنند.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران / ۱۳۷۹/۰۱/۲۶

اسلام درباره‌ی مسأله‌ی خشونت نظر روشن و واضحی دارد. اسلام استفاده از خشونت را اصل قرار نداده؛ اما در مواردی که خشونت قانونی باشد، آن را نفی هم نکرده است. ما دوگونه خشونت داریم: یک خشونت قانونی است؛ یعنی قانون خشونت را اعمال می‌کند؛ می‌نویسد که اگر فلان کس این کار را کرد، او را به زندان ببرند. این خشونت است، اما این خشونت بد نیست. این خشونت در برابر تجاوز به حقوق انسانهاست. این خشونت در مقابل آدم بی‌قانون است. این خشونت در مقابل متجاوز است. اگر در مقابل متجاوز خشونت اعمال نشود، تجاوز در جامعه زیاد خواهد شد. این‌جا خشونت لازم است. یک خشونت هم خشونت غیر قانونی است. مثلاً یک نفر بیجا، خودسر، خودرای، بر طبق میل خود، برخلاف قانون و بر خلاف دستور، نسبت به کسی اعمال خشونت می‌کند؛ یک سیلی به گوش کسی می‌زند. آیا این خوب است یا بد است؟ معلوم است که این بد است. در این شکی نیست.

اسلام درباره‌ی معاشرت و اخلاق فردی پیامبر می‌فرماید: «فیما رحمه من الله لنت لهم ولو كنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولک». (۱) پیامبر را به خاطر نرمش او و به خاطر لینتس در برخورد با مردم، ستایش می‌کند و می‌گوید تو غلیظ و خشن نیستی. همین قرآن در جای دیگر به پیامبر می‌گوید: «یا ایها النبی جاهد الکفار والمنافقین و اغلظ علیهم»؛ (۲) با کفار و منافقان با خشونت رفتار کن. همان ماده‌ی غلظ که در آیه‌ی قبلی بود، در این‌جا هم هست؛ منتها آن‌جا با مومنین است، در معاشرت است، در رفتار فردی است؛ اما این‌جا در اجرای قانون و اداره‌ی جامعه و ایجاد نظم است؛ آن‌جا غلظت بد است؛ این‌جا غلظت خوب است. این‌جا خشونت خوب است.

بیانات در دیدار با نمایندگان دوره ششم مجلس شورای اسلامی / ۱۳۷۹/۰۳/۲۹

عمل به قانون اساسی، علاج اساسی دردهای این کشور است. و عمل هم متوقف بر این است که عناصر عمل‌کننده؛ چه آن‌هایی که مجاری اجرای قانون اساسی را معین می‌کنند مثل دستگاه‌های قانون‌گذاری چه کسانی که آن را اجرا می‌کنند مثل قوه‌ی مجریه چه کسانی که عدالت و تخلص را مورد ملاحظه قرار می‌دهند مثل قوه‌ی قضائیه و همه‌ی دست‌اندرکاران این کشور، در مقام عمل، اخلاص و صفا و مسئولیت و انجام وظیفه را ملاک خودشان قرار دهند. این اساس قضیه است.

بیانات در اجتماع بزرگ مردم قم / ۱۳۷۹/۰۷/۱۴

قانون اساسی ما یک قانون مترقی، بسیار مستحکم و بسیار هوشمندانه نوشته شده است. براساس این قانون، همه چیز در جای خود قرار دارد و قرار گرفته است. توصیه‌ی من به همه‌ی مسئولان، به همه‌ی مراکز قانون‌گذاری، به همه‌ی مراکز قانونی و به همه‌ی آحاد ملت، رعایت قانون است. اگر ما قانون را رعایت کنیم، دشمن نمی‌تواند به طمع‌ورزی خود ادامه دهد. قانون باید رعایت شود. قانون، راه نفوذ دشمن را هم بسته است. اگر دیده می‌شود در مواردی اغتشاش‌گرانی از سوی دستگاه‌های تبلیغاتی دشمن تأیید می‌شوند، اینجا بهترین پاسخ به دشمن این است که قانون اجرا شود. اگر اغتشاش‌گران حوادثی از قبیل حوادث خرم‌آباد، با قوت و قدرت به وسیله‌ی دستگاه‌های قانونی به مجازات خود برسند هر که هستند دشمن دیگر جرات نمی‌کند. با رعایت قانون، با رعایت انصاف، بدون تن دادن به اختلافات جزئی سیاسی که همراه با هوجی‌گرایی‌ها، بزرگ نشان داده می‌شود دشمن نمی‌تواند به طمع‌ورزی خود ادامه دهد.

بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی / ۱۳۸۰/۰۱/۰۱

چرا بعضی افراد از آوردن اسم دشمن بدشان می‌آید؟ می‌گویند نفهمید، ندانید و به یاد نیاورید که دشمن دارید! انقلاب و نظام جمهوری اسلامی این راه روشن را به ما نشان داد و این خط صلاح و فلاح را در مقابل پای ملت گذاشت. انقلاب احتیاج به تجدید نظر ندارد؛ احتیاج به عمل کردن دارد. عده‌ای دایم دم از تجدید نظر می‌زنند. در چه چیزی می‌خواهید تجدید نظر کنید؟! انقلاب، یک حرکت عظیم در مقابل فساد و بی‌کفایتی رژیم بود که تا خرخره در لجنزارهای فساد و وابستگی گرفتار شده بود. انقلاب، یک اصلاح بزرگ است. باید به انقلاب عمل کرد؛ باید به قانون اساسی عمل کرد؛ باید به مبانی نظام جمهوری اسلامی وفادار بود و عمل کرد. انقلاب و جمهوری اسلامی عیبی ندارد. بنده و امثال بنده با ضعفها و کم‌بصیرتی و ترس و جبن ذاتی و دلدادگی خود به امور مادی و عشرت دنیایی می‌خواهیم انقلاب را تفسیر کنیم. ما ضعفهای خود را به حساب انقلاب می‌گذاریم؛ در حالی که انقلاب، قوی و کارآمد است و نظام جمهوری اسلامی، همان قله‌ی بلندی است که می‌تواند ملت ایران و کشور عزیز ما را از همه‌ی گرفتاری‌های مادی و معنوی‌اش بیرون بیاورد؛ به شرطی که بنده و امثال بنده به آنچه که نظام جمهوری اسلامی و اسلام عزیز بر دوش ما گذاشته، عمل کنیم و ضعفهای خودمان را به پای نظام جمهوری اسلامی نگذاریم.

بیانات در مراسم دوازدهمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) / ۱۳۸۰/۰۳/۱۴

اگر شما امروز می‌بینید که با تبلیغات و تحریک دشمنان، در هر برهه‌ای از زمان، قوای قانونی کشور مورد تعرض تبلیغاتی قرار می‌گیرند، این دنباله‌ی همان دشمنی‌ای است که از اول با اساس نظم و قانون در جمهوری اسلامی وجود داشت و امام مقابل آن ایستاد. ما همیشه این را تأکید کرده‌ایم و بازم تکرار می‌کنیم، وظایفی که در قانون اساسی برای قوای سه‌گانه و مسئولان قانونی معین شده، معتبر و محترم است و همه باید در مقابل این قانون، حالت تسلیم داشته باشند. بی‌قانونی به شکل‌های مختلفی خود را نشان می‌دهد. یکی از آنها همین است که علیه اساس و ترتیبات قانون اساسی مبارزه‌ی تبلیغاتی شود و لجن‌پراکنی صورت گیرد و به مسئولیت‌های قانونی در هر بخشی از بخشها بی‌احترامی گردد. این آن چیزی است که از اول انقلاب، دشمنان امام و اسلام بر روی آن پافشاری می‌کردند و امام در مقابل آن ایستاد.

بیانات در مراسم تنفیذ ریاست جمهوری سال ۸۰ / ۱۳۸۰/۰۵/۱۱

رئیس‌جمهور و یکایک اعضای تصمیم‌گیر در این نظام، مسئولند. اعتبار آن‌ها عبارت از این است که به وظیفه‌ی خود در مقابل خدا، مردم و قانون اساسی عمل کنند. در نظام اسلامی، اعتبار همه‌ی مسئولان به این است که خود را کمر بسته‌ی دین خدا و مجری قوانین و متعهد به قانون اساسی بدانند. مردم این را می‌خواهند و انتخاب کرده‌اند. اگر کسی قدم را کج بگذارد و از این راه منحرف شود- چه رهبری باشد، چه رئیس‌جمهور باشد و چه دیگر مسئولان- قبل از آنکه سازوکار اجرایی برای کنار گذاشتن آن‌ها به کار بیفتد؛ چون فاقد شرط می‌شوند، خودشان معزل و کناررفته‌اند. بنابراین مسئولیت، سنگین است.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه / ۱۳۸۱/۰۹/۰۱

رعایت قوانین و رعایت برادری و مروت و زیاده‌خواهی نکردن و تجاوز به حقوق دیگران نکردن و رعایت وقت را کردن- چه وقت خود، چه وقت دیگران- رعایت مقررات در عبور و مرور و رفت و آمد و مسائل مالی و تجاری و امثال این‌ها، همه مصادیق نظم است. یک مصداق مهم نظم هم این است که میان کارکرد ما در جامعه و افکار و عقاید و شعارهای ما هماهنگی برقرار باشد. از بی‌نظمی‌های بسیار خطرناک یکی همین است که در جامعه‌ای مبنای فکری و عقیدتی و باورهایی که جامعه به آن

ایمان و اعتقاد دارد، یک چیز باشد؛ اما رفتارهایی که براساس همین قواعد و باورها باید شکل بگیرد و هنجار عمومی اجتماعی را تشکیل دهد، با آن باورها و فکرها و مبانی منطبق نباشد. این نوعی دورنگی و دورویی و نفاق عمومی را به وجود می‌آورد و بسیار خطرناک است. اسم اسلام را آوردن و تکرار کردن، اما در عمل هیچ به مبانی اسلامی باور نداشتن؛ اسم حقوق بشر را به عنوان مبنا و قاعده‌ی فکری مطرح کردن، اما در عمل رعایت حقوق بشر را نکردن - که امروز در سطح بین‌المللی متأسفانه یکی از بلاهای بزرگ جامعه بشری این است - اسم آزادی‌خواهی را آوردن، اما در عمل رعایت آزادی دیگران را نکردن؛ اسم قانون و قانون‌طلبی را آوردن، اما در عمل پایبند به قانون نبودن، از جمله خصوصیات بسیار بد و یکی از مصدق‌های بارز و خطرناک بی‌نظمی است. البته مسئولان که می‌خواهند مقررات و قوانین را به وجود آورند یا اجرا نمایند، باید بیشتر رعایت کنند؛ آحاد مردم هم در رعایت‌های عمومی خودشان باید به این موضوع توجه کنند.

بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی / ۱۳۸۲/۰۴/۰۷

نظام اسلامی و هر نظامی به قوه قضائیه‌ای نیاز دارد که هم مقتدر و هم مورد اعتماد باشد؛ این دو رکن در کنار هم لازم است. مورد اعتماد بودن به معنای این نیست که انسان برای وجاهت مردمی، از قدرت آن دستی که ضامن اجرای قوانین است، بکاهد. اساس قوه قضائیه برای حفظ قانون است. امروز بحمد الله در کشور ما همه مسئولان دم از تبعیت از قانون می‌زنند. این امر بسیار مثبتی است؛ حفظ قانون، رعایت قانون، حفظ و رعایت قانون چگونه تضمین می‌شود؟ یک راه تضمین وجود دارد و آن، قدرت قوه قضائیه است. کسانی که اقتدار قوه قضائیه را آماج حملات خود قرار می‌دهند، بدانند که به بی‌قانونی و هرجومرج و ابطال و تضییع حقوق ضعیفا کمک می‌کنند؛ چون قوه قضائیه بازو و پنجه‌ی قدرتمند نظام است، برای اینکه گریبان متجاوز و متخلف از قانون را بگیرد و او را سر جای خود بنشانند تا مردم بتوانند در پناه قانون زندگی کنند. پس، اقتدار قوه قضائیه یک اصل است، اما در عین حال این اقتدار باید به نحوی باشد که اعتماد مردم جلب شود و این با همین اصلاحاتی است که در قوه قضائیه طراحی شده است و باید با قدرت تمام دنبال شود. کارهایی که اشاره کردند، بسیار مهم است. علاوه بر این‌ها، انبساط عدالت در سرتاسر دستگاه‌های قوه قضائیه تا رده‌های پایین در همه جای کشور است. هر دادگاهی در هر نقطه‌ای که مرجع جمعی از مردم است - و لو جمع کوچکی - باید به نحوی عمل کند که دلگرمی و اعتماد مردم را به خود جلب کند؛ یعنی همه مطمئن شوند که این هسته قضائی که در اینجا مستقر است، برطبق قانون و عدل حکم خواهد کرد.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان قزوین / ۱۳۸۲/۰۹/۲۶

قانون یعنی چه؟ قانون یعنی سرنوشت یک کشور؛ قانون یعنی سرنوشت انسانها در یک جامعه. چون همه متبع هستند و مجبورند از قانون تبعیت کنند. دولت هم باید از قانون تبعیت کند؛ رهبر هم باید از قانون تبعیت کند. بعضیها خیال می‌کنند که این «ولایت مطلقه فقیه» که در قانون اساسی آمده، معنایش این است که رهبری مطلق‌العنان است و هر کار که دلش بخواهد، می‌تواند بکند! معنای ولایت مطلقه این نیست. رهبری بایستی موبه‌مو قوانین را اجرا کند و به آن‌ها احترام بگذارد. منتها در مواردی اگر مسئولان و دست‌اندرکاران امور بخواهند قانونی را که معتبر است موبه‌مو عمل کنند، دچار مشکل می‌شوند. قانون بشری همین‌طور است. قانون اساسی راه چاره‌ای را باز کرده و گفته آنجایی که مسئولان امور در اجرای فلان قانون مالیاتی یا سیاست خارجی، بازرگانی، صنعتی و دانشگاهی دچار مضیقه می‌شوند و هیچ کار نمی‌توانند بکنند - مجلس هم این‌طور نیست که امروز شما چیزی را ببرید و فردا تصویب کنید و به شما جواب دهند - رهبری مرجع است. زمان امام هم همین‌طور بود. بنده خودم آنوقت رئیس‌جمهور بودم و جایی که مضیقه‌هایی داشتیم، به امام نامه می‌نوشتیم و ایشان اجازه می‌دادند. بعد از امام، دولت قبلی و دولت فعلی گاهی راجع به مسائل گوناگون نامه می‌نویسند که در اینجا مضیقه وجود دارد، شما اجازه بدهید که این بخش از قانون نقض شود. رهبری بررسی و دقت می‌کند و اگر احساس کرد که به‌ناگزیر باید این کار را بکند، آن را انجام می‌دهد. جاهایی هم که به صورت معضل مهم کشوری است، به مجمع تشخیص مصلحت ارجاع می‌شود. این معنای ولایت مطلقه است، و الا رهبر، رئیس‌جمهور، وزرا و نمایندگان، همه در مقابل قانون تسلیمند و باید تسلیم باشند.

بیانات در دیدار استانداران سراسر کشور / ۱۳۸۲/۱۰/۲۲

من معتقدم باید به قانون عمل کرد؛ چه به نفع ما باشد، چه به ضرر ما. خیلی از قوانینی که در مجلس تصویب می‌شود، ممکن است مورد قبول شما نباشد؛ خیلی از مصوبات دولت ممکن است مورد قبول شما و من نباشد؛ اما به همان چیزی هم که قبول نداریم، باید عمل کنیم، و این منطق دارد. منطق این است که قانون بد بهتر از بی‌قانونی و نقض قانون است. اینکه ما قانون را هرچا طبق میل ما از آب درمی‌آید، قبول نداشته باشیم، منطقی نیست.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان / ۱۳۸۲/۱۰/۲۲

درباره اختلاف نظرهایی که بین شوراهای نظارت و شورای مرکزی نظارت و وزارت کشور وجود دارد - همیشه این اختلاف نظرها وجود داشته - بنده توصیه‌ام به طرفین همیشه این بوده و هست که ملاک را قانون قرار دهند؛ چون آن چیزی که می‌تواند خط شاخص باشد و از هرج و مرج ناشی از اختلاف نظر مانع شود، قانون است. خط قانون را ملاک قرار دهند و بر طبق قانون کار کنند. این‌که باشد، «انقطع عنہ السن المعاندین»؛ (۱) کسانی که حقیقتاً عناد دارند، نمی‌توانند بهانه‌جویی کنند؛ نقطه ضعفی بیابند و روی آن فشار بیاورند.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان / ۱۳۸۲/۱۰/۲۲

مردم دوست دارند در انتخابات شرکت کنند و ان‌شاءالله شرکت هم می‌کنند و به انتخابات علاقه‌مندند و این روال احراز و تشخیص صلاحیت هم یک روال همه جایی دنیایی است و مخصوص ایران و مخصوص مجلس شورای اسلامی هم نیست. در همه جا وقتی انسان برای مسوولیتی ماموریت دارد که مسوول معین کند، قهراً تفحص و جستجو می‌کند که آیا این شخص صلاحیت دارد یا ندارد؛ این هیچ ارتباط ندارد به این‌که مجلس شورای اسلامی باشد یا غیرمجلس شورای اسلامی. بنابراین کار، کار معمولی‌ای است؛ کاری است که در همه جای دنیا و پیش همه‌ی عقلا عالم انجام می‌گیرد. فرض کنید یک نفر را برای مسوولیتی به مجلس معرفی می‌کنند. مجلس بی‌خود که به این شخص رای نمی‌دهد، بلکه تفحص، تحقیق، مطالعه و جستجو می‌کند تا ببیند که این شخص نقطه ضعفی نداشته باشد. اگر نیتسندید، رد می‌کند. این رد کردن را نمی‌شود به مجلس ایراد گرفت؛ زیرا مجلس صلاحیت آن شخص را احراز نکرده و او را رد کرده است. عین همین قضیه درباره‌ی نمایندگان مجلس هم طبعاً صادق است. بنابراین روال، روال عادی است و مردم هم این روال را قبول دارند و قانون اساسی هم این روال را احراز کرده است. آنچه که وظیفه‌ی من و شماست، این است که سعی کنیم آنچه را که وظیفه‌ی قانونی است، با دقت و با اتقان و با رعایت حال آن کسانی که با آنها سر و کار داریم، انجام دهیم؛ یعنی ظلم به کسی نشود و حق کسی پامال نگردد. افرادی که صدای کلفتی دارند و همه صدای آنها را می‌شنوند، به نظر من به قدر آن استاد دانشگاه که فرضاً نامه‌ی خصوصی به جناب آقای جنتی می‌نویسد که مرا رد صلاحیت کرده‌اند، در حالی که خصوصیات و سوابق من این است، اهمیت ندارند. من دلم برای آن شخص می‌سوزد و برای کسی که در گوشه و کنار باشد و خدای نکرده به حق او بی‌توجهی شده و رد صلاحیت شده، در حالی که به‌طور عقلایی و عرفی و با همان قرائن عادی می‌شود صلاحیتش را احراز کرد. آنچه بنده را نگران می‌کند این است که نکند چنین اتفاق بیفتد. حالا که الحمدلله فرصت هست، واقعا پرونده‌ی یک‌یک افرادی را که هستند، نگاه کنید. البته ممکن است بعضی سابقه‌ای داشته باشند که انسان براساس قرائنی که دارد، تایید می‌کند آن سوابق - که الان مطلوب نیست - از آن اشخاص منقطع شده است. بنابراین انسان باید برطبق وضعیت حال حکم کند.

بیانات در دیدار فرماندهان نیروی هوایی ارتش / ۱۳۸۶/۱۱/۱۹

آنچه در انتخابات بسیار مهم است، حضور عمومی مردم است؛ همه باید در انتخابات شرکت کنند؛ این یک وظیفه‌ی ملی است؛ این چیزی نیست که با بودن دولت دولتهای مختلف، روی کار بودن جریانهای مختلف، جناحهای مختلف، تغییر بپذیرد. انتخابات یک فریضه است؛ همه باید شرکت کنند؛ همه باید خود را موظف بدانند برای اینکه در انتخابات شرکت کنند. بهانه‌جوئی نباید بشود. بعضی از حرفها بهانه‌جوئی است. گاهی بهانه‌جوئی حقیقی است، گاهی بهانه‌جوئی برای این است که مردم دلسرد بشوند. انتخابات در کشور ما در مقایسه‌ی با انتخابات‌هایی که ما می‌بینیم در دنیا دارد انجام می‌گیرد و خیرش را داریم، جزو سالم‌ترینهاست؛ انتخابات خوبی است.

البته من به مجریان انتخابات توصیه کرده‌ام، الآن هم توصیه می‌کنم: باید به‌شدت قانون را رعایت کنند. حد و مرز، قانون است. همه باید الزامات قانونی را بپذیرند و تسلیم الزامات قانونی بشوند. قانون حد فاصل حق و باطل است در حرکت و مشی ملت و مسئولین. قانون را نباید دور زد. این باید رعایت بشود؛ بحمد الله رعایت هم می‌شود. ما هم توصیه داریم می‌کنیم که با مراقبت و دقت بیشتر قانون را رعایت کنند؛ به کسی ظلم نشود، حق کسی تضییع نشود؛ حق مردم در طرف مقابل، تضییع نشود، که آدم‌های ناباب و ناصالح، صالح معرفی نشوند؛ آدم‌های صالح هم از حق خودشان محروم نمانند، ناصالح معرفی نشوند. این رعایت‌هایی است که باید همه بکنند.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۸۸/۰۴/۰۲

یک مسئله‌ی دیگر هم - که حالا دارد صحبت ما طولانی می‌شود- مسئله‌ی فرهنگ قانون‌مداری در کشور است. ما واقعا احتیاج داریم به اینکه قانون در تمام امور کشور، یک شاخص، یک محور، یک فصل الخطاب محسوب شود. اگر ما قانون‌مدار باشیم، واقعا این، زندگی مردم را روان خواهد کرد؛ درست مثل چراغ‌های سبز و قرمز سر تقاطع‌ها. ببینید رعایت نکردن این مسئله چقدر مشکل ایجاد می‌کند. خوب، شما با اتومبیلان رسیدید سر چهارراه. فرض کنید یک دقیقه، دو دقیقه چراغ سبز بود و داشتند می‌رفتند؛ تا شما رسیدید، قرمز شد. سخت است دیگر؛ باید حالا مدتی اینجا بایستید. ورود شما در این منطقه ممنوعه، برای خاطر آسایش خودتان و دل خودتان، موجب می‌شود که چند ده برابر شما گاهی آدم و اتومبیل در دو طرف مسیر کارشان دچار اختلال بشود؛ آن کسی هم که به عنوان پلیس راهنمایی آن وسط ایستاده که باید کار را تنظیم کند، دچار مشکل بشود. خوب، قانون را رعایت کنید تا این همه مشکل به وجود نیاید. ببینید، این یک مثال واضحی است که به طور روزمره با آن مواجه‌ایم و لذا غالبا هم رعایت می‌کنند. همه‌ی جاها قانون همین است. اگر رعایت قانون شد، کارها روان می‌شود؛ اگر بی‌قانونی آمد وسط میدان- که هرکسی هم برای بی‌قانونی خودش بالاخره یک توجیهی دارد؛ یکی می‌گوید آقا این قانون حق من را ضایع کرد، این قانون نمی‌دانم چنین بود، این قانون چنان بود؛ اما این توجیه‌ها قابل قبول نیست- کارها مختل می‌شود.

اگر بی‌قانونی رائج شد، کارها گره خواهد خورد؛ ترافیک سنگین خواهد شد، گره‌های ترافیکی به وجود می‌آید، کار مردم از بین می‌رود، مصالح مردم پامال می‌شود. همه بایستی به قانون احترام بگذارند. و من به شما عرض بکنم؛ این مورد هم مثل موارد دیگر از چیزهایی است که فرهنگ آن بایستی از نخگان سرریز بشود به بدنه‌ی جامعه. اگر شما که جزو نخگان هستید، قانون را رعایت نکردید، انتظار نداشته باشید که بدنه‌ی جامعه قانون را رعایت کند. ادعای نخگی بکنیم- نخگی سیاسی، نخگی علمی- اما در همان مورد کار خودمان به قانون بی‌اعتنائی کنیم.

در همین قضایای جاری هم بنده مصر بودم و هستم و خواهم بود بر اجرای قانون؛ یعنی یک‌قدم از قانون فراتر نخواهیم رفت؛ قانون کشورمان، قانون جمهوری اسلامی. مطمئنا نه نظام، نه این مردم به هیچ قیمتی زیر بار زور نخواهند رفت. نقطه‌ی مقابل قانون‌گرانی و انقیاد در مقابل قانون، دیکتاتوری است. این هم دوستان حتما می‌دانند و بدانند- اگر نمی‌دانند- که در زمینه‌ی روحی همه‌ی ما یک میل به دیکتاتوری وجود دارد؛ این را باید سرکوب کنید. همین طور که عرض کردیم، این فیل مست درون را با چکش قانون و دین و تعبد دائما سربه‌راه‌را نکه داریم. اگر خود ما علاج نکنیم، علاجش مشکل خواهد شد. اگر انقیاد به قانون نبود، روح دیکتاتوری یواش‌یواش بروز خواهد کرد. در جوامع، دیکتاتوری همین‌جور به وجود می‌آید.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۸۸/۰۴/۰۲

در مورد قوه‌ی قضائیه آنچه که مهم است، این است که ما ببینیم قوه‌ی قضائیه برای چیست؛ آن را تامین کنیم. همه‌ی کارها در این جهت باید باشد. قوه‌ی قضائیه برای عدل است، برای عدالت است. معیار و شاخص عدل هم عمل به قانون است. اگر عمل فرد، جمع، منطبق به قانون شد، این عدالت است؛ اگر از قانون انحراف پیدا کرد، این بی‌عدالتی است. و قانون هم در نظام اسلامی، قانون اسلامی است. البته در مجموعه‌ی قوانین ما ممکن است قوانینی باشند که صددرصد با احکام اسلامی منطبق نباشند، یا قوانینی که از قبل مانده‌اند یا برخی قوانین دیگر، که این‌ها بایست اصلاح بشوند. معیار، این است که برطبق قانون عمل بشود. عدل، اینجا تحقق پیدا می‌کند.

بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه‌ی قضائیه / ۱۳۸۸/۰۴/۰۷

در همین‌جا هم برای حل و فصل قضایا، معیار قانونی وجود دارد. اگر قانون حاکم نشد، آن چیزی که از بی‌قانونی بر سر همه خواهد آمد، بسیار تلخ‌تر است از آنچه که اجرای قانون ممکن است در کام بعضی تلخی به وجود بیاورد؛ «و من ضاق علیه العدل فالجور علیه اضیق». عدل همان رعایت قانون است. اگر ما از رعایت قانون احساس ضیق کردیم، نخواستیم به قانون تن بدهیم، آنچه که بر سر ما از بی‌قانونی خواهد آمد، برآنتاب از این تلخی تحمل قانون، سخت‌تر است. این را باید همه توجه کنند.

مردم ما به توفیق الهی، به هدایت الهی، به دستگیری الهی، مردم مومنی هستند؛ هم آگاهند، هم مومنانند، هم حاضر در صحنه‌اند، پابه‌رکابند در هرچائی که لازم باشد. ماها باید خودمان را اصلاح کنیم. نخگان و خواص سیاسی بایستی مراقب کار خودشان، حرف زدن خودشان باشند؛ این خطاب به همه‌ی نخگان است، خطاب به یک طرف خاصی، جناح خاصی نیست. همه باید مراقب باشند. همه بدانند این ملت، یک ملت یکپارچه است. احساسات این طرف را علیه آن طرف تحریک کنند، آن یکی ببااید احساسات این طرف را علیه آن طرف تحریک کند، این‌ها راه به جانی نمی‌برد. وقتی شما متحد بودید، وقتی شما هم‌دل بودید، وقتی شما احساس و ابراز اعتماد به کشورتان و نظامتان کردید، آن وقت این وسوسه‌های خناسان بین‌المللی، این سیاستمداران ظالم، مداخله‌گر، دور از انسانیت، دیگر اثری نخواهد کرد.

بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت / ۱۳۸۸/۰۴/۱۶

دولت به قانون اهمیت بدهد. بله ایی که آقای رئیس‌جمهور گفتند که همه باید قانون را رعایت کنند، بله مسلم است؛ مجلس، قوه‌ی قضائیه، دستگاه‌های گوناگون، باید قانون را رعایت کنند؛ به آن‌ها هم ما توصیه‌ی این را می‌کنیم، به شما هم توصیه می‌کنیم. قانون را دقیق رعایت کنید. خوب، حالا بعضی از منتقدین دولت گفتند که دولت قانون را رعایت نمی‌کند. آقای رئیس‌جمهور هم در جواب گفتند که نه، این دولت قانون‌گراترین دولت‌هاست. این، دوتا ادعا شد؛ دو طرف قضیه. باز من اینجا کار ندارم که کدام طرف ترجیح دارد، کدام طرف ترجیح ندارد. من می‌خواهم به شما عنوان مسئولین مجریه‌ی کشور سفارش اکید بکنم که به قانون اهمیت بدهید. اگر چنانچه ما اینجا قانون را در مسئله‌ای خاص شکستیم و عمل نکردیم، صرفا این نیست که یک قانون نقض شده باشد؛ بلکه معنایش این است که یک راهی، یک خطی باز شد که این خط، دنباله خواهد داشت. کار قانون‌شکنی این‌جوری است. اینجا که قانون نقض شد، نقض قانون یک فرصت تازه‌ای پیدا کرد که به وسیله‌ی دیگران انجام بگیرد. لذاست که به مسئله‌ی قانون، خیلی اهمیت بدهید.

بیانات در دیدار مردم قم در سالگرد قیام ۱۹ دی / ۱۳۸۸/۱۰/۱۹

یک نکته را هم به جوانان عزیز انقلابی، به فرزندان عزیز انقلابی خودم، به فرزندان بسیجی - از زن و مرد - عرض بکنم: جوانان از اطراف و اکناف کشور، از آنچه که تهنگ بیگانگان از ایمان دینی به گوششان می‌خورد یا با چشمشان می‌بینند، عصبانی هستند؛ وقتی می‌بینند روز عاشورا چگونه یک عده‌ای حرمت عاشورا را هتک میکنند، حرمت امام حسین را هتک میکنند، حرمت عزاداران حسینی را هتک میکنند، دلهاشان به درد می‌آید، سینه‌هاشان پر میشود از خشم؛ البته خوب، طبیعی هم هست، حق هم دارند؛ ولی می‌خواهم عرض بکنم جوانهای عزیز مراقب باشند، مواظب باشند که هرگونه کار بی‌رویه‌ای، کمک به دشمن است. اینجا جوانها تلفن میکنند - می‌فهمم من، می‌خوانم، غالباً تلفنها و نامه‌ها را خلاصه میکنند، هر روز می‌آورند، من نگاه میکنم - می‌بینم همین طور جوانها گله‌مند، ناراحت و عصبانی؛ گاهی هم از بنده گله میکنند که چرا فلانی صبر میکند؟ چرا فلانی ملاحظه میکند؟ من عرض میکنم؛ در شرائطی که دشمن با همه‌ی وجود، با همه‌ی امکانات خود درصدد طراحی یک فتنه است و می‌خواهد یک بازی خطرناکی را شروع کند، باید مراقبت کرد او را در آن بازی کمک نکرد. خیلی باید با احتیاط و تدبیر و در وقت خودش با قاطعیت وارد شد. دستگاه‌های مسئولی وجود دارند، قانون وجود دارد؛ بر طبق قانون، بدون هیچگونه تخطی از قانون، بایستی مر قانون به صورت قاطع انجام بگیرد؛ اما ورود افرادی که شان قانونی و سمت قانونی و وظیفه‌ی قانونی و مسئولیت قانونی ندارند، قضایا را خراب میکند. خدای متعال به ما دستور داده است: «و لایجرمنکم شئنا ان لاعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی» (۱) بله، یک عده‌ای دشمنی میکنند، یک عده‌ای خباثت به خرج میدهند، یک عده‌ای از خباثت‌کنندگان پشتیبانی میکنند - اینها هست - اما باید مراقب بود. اگر بدون دقت، بدون حزم، انسان وارد برخی از قضایا بشود، بی‌گناهی که از آنها بیزار هم هستند، لگدمال میشوند؛ این نباید اتفاق بیفتد. من برحذر میدارم جوانهای عزیز را، فرزندان عزیز انقلابی خودم را از اینکه یک حرکتی را خودسرانه انجام بدهند؛ نه، همه چیز بر روال قانون.

بیانات در اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه / ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

در انتخابات، دو تا مسئله از همه مهمتر است: مسئله اول، حضور مردم، شرکت مردم - که بایستی وسیع و گسترده باشد - مسئله دوم، قانون‌گرایی در انتخابات، وفاداری به قانون، احترام به رای مردم. اینجور نباشد که اگر چنانچه انتخابات بر طبق نظر و میل ما انجام گرفت، این را ما قبول داشته باشیم؛ اگر برخلاف نظر ما بود، «و ان یکن لهم الحق یاتوا الیه مذعنین» (۱) اگر حق را به ما دادند، آنی که ما می‌خواهیم، سر کار آمد، قانون را قبول داریم؛ اگر آنی که ما می‌خواهیم، سر کار نیامد، می‌زنیم زیر قانون؛ نه قانون را قبول داریم، نه رای مردم را قبول داریم؛ این نمیشود. فتنه‌ی ۸۸ همین جور بود. ادعا کردند که قانون‌گرا هستند، بعد خب مردم به آنها رای ندادند، اکثریت مردم به کس دیگری رای دادند؛ اینها بنا کردند دعوا راه انداختن که چرا! کشور را، ملت را مدتی مضطرب کردند، دشمن را خوشحال کردند؛ البته آخرش هم در مقابل مردم دیگر تاب نیاوردند و عقب نشستند. گناه آتش‌افروزان فتنه‌ی ۸۸ همین بود که به قانون تمکین نکردند، به رای مردم تمکین نکردند. ممکن است کسی بعد از انتخابات اعتراض داشته باشد؛ خیلی خوب، این اعتراض ایرادی ندارد؛ اما راه قانونی دارد که چگونه باید این اعتراض را بیان و دنبال کرد. اگر قانون را قبول داریم، باید از آن راه برویم. این هم نکته اصلی است.

بیانات در اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه / ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

در انتخابات، دو تا مسئله از همه مهمتر است: مسئله اول، حضور مردم، شرکت مردم - که بایستی وسیع و گسترده باشد - مسئله دوم، قانون‌گرایی در انتخابات، وفاداری به قانون، احترام به رای مردم. اینجور نباشد که اگر چنانچه انتخابات بر طبق نظر و میل ما انجام گرفت، این را ما قبول داشته باشیم؛ اگر برخلاف نظر ما بود، «و ان یکن لهم الحق یاتوا الیه مذعنین» (۱) اگر حق را به ما دادند، آنی که ما می‌خواهیم، سر کار آمد، قانون را قبول داریم؛ اگر آنی که ما می‌خواهیم، سر کار نیامد، می‌زنیم زیر قانون؛ نه قانون را قبول داریم، نه رای مردم را قبول داریم؛ این نمیشود. فتنه‌ی ۸۸ همین جور بود. ادعا کردند که قانون‌گرا هستند، بعد خب مردم به آنها رای ندادند، اکثریت مردم به کس دیگری رای دادند؛ اینها بنا کردند دعوا راه انداختن که چرا! کشور را، ملت را مدتی مضطرب کردند، دشمن را خوشحال کردند؛ البته آخرش هم در مقابل مردم دیگر تاب نیاوردند و عقب نشستند. گناه آتش‌افروزان فتنه‌ی ۸۸ همین بود که به قانون تمکین نکردند، به رای مردم تمکین نکردند. ممکن است کسی بعد از انتخابات اعتراض داشته باشد؛ خیلی خوب، این اعتراض ایرادی ندارد؛ اما راه قانونی دارد که چگونه باید این اعتراض را بیان و دنبال کرد. اگر قانون را قبول داریم، باید از آن راه برویم. این هم نکته اصلی است.

بیانات در دیدار بسیجیان استان کرمانشاه / ۱۳۹۰/۰۷/۲۳

یکی از چیزهایی هم که من لازم است عرض کنم، این است که بسیج با همین خصوصیتی که گفته شد، پایبند به قوانین و مقررات و ارزشهای است که در قالب نظام مجسم شدند. ابتکار باید به وجود بیاید، نوآوری باید به وجود بیاید، اما بی‌انضباطی نه. یک عده‌ای اشتباه میکنند؛ خیال میکنند بسیجی یعنی کسی که پایبند به مقررات نیست، پایبند به قوانین نیست، پایبند به ضوابط مستقر در جامعه نیست؛ نخیر، این اشتباه است، این خطاست. البته اگر چنانچه هویت کلی بسیج که گاهی در مجموعه‌ی نظام خودش را نشان میدهد - یعنی شامل رهبری و مجموعه‌ی قانونگذار و اینها - ببیند یک ضابطه‌ای مانع است، آن ضابطه را عوض میکند. ضابطه را عوض میکند، نه اینکه بی‌ضابطگی و بی‌انضباطی به خرج بدهد. از دوره‌ی جنگ، در زبان بعضی‌ها بود که بسیج بی‌هوا حرکت میکند - میگفتند بسیج بی‌ترمز - علت هم این بود که در میدانهای جنگ، در عرصه‌های نبرد، بسیجی‌ها همین طور هی پا به زمین میکوبیدند، اصرار داشتند که حمله انجام بگیرد؛ میخواستند زودتر تهاجم کنند. آن روحیه‌ی هیجان و نشاط جوانی، آنها را به سمت میدانها میکشاند. خب، فرمانده‌ها همه جا مصلحت نمیدانستند؛ نگه میداشتند. یک نوع کشمکش اینجوری همیشه در بخشهای مختلف جبهه‌های نبرد وجود داشت. میگفتند بسیج بی‌ترمز است. این به این معنا نیست که بسیج بی‌انضباط است، یا باید بی‌انضباط باشد، یا بی‌انضباطی یک ارزش است؛ ابداء. خود نفس انضباط، منضبط بودن، منتظم بودن، یک ارزش است. امیرالمومنین (علیه‌السلام) به فرزندان وصیت میکند: «اوصیکم بتقوی الله و نظم امرکم» (۱) کارتان را منظم داشته باشید، نظم داشته باشید. اگر نظم از بین رفت، اگر این آهنگ درست از بین رفت، ناهنجاری به وجود می‌آید؛ در همه جا همین جور است. نظم است که زمینه برای موفقیت فراهم میکند. یک نیروی نظامی هم اگر نظم نداشته باشد، بکلی بی‌فایده میشود.

بیانات در دیدار مردم قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی / ۱۳۹۰/۱۰/۱۹

مردم ما و کشور ما از انتخابات سال ۸۸ بهترین خاطره‌ها و بدترین خاطره‌ها را دارند. بهترین خاطره‌ها حاصل حضور عظیم چهل میلیونی مردم پای صندوقهای رای بود، که دنیا را خیره کرد؛ بدترین خاطره‌ها مربوط به جرنجی‌های سیاسی یک عده آدم نادان، ناباب و بعضا معاند در قضیه‌ی انتخابات بود. خب، در هر قضیه‌ای، در هر حادثه‌ای ممکن است یک عده‌ای قبول نداشته باشند، معترض باشند. چگونه باید اعتراض را نشان داد؟ قانون، راه معین کرده است. چرا قانون‌شکنی کنند؟ چرا برای مردم هزینه درست کنند؟ چرا کشور را دشمن‌شاد کنند؟ چرا برنامه‌هایی را که عفویت تصمیم‌گیری‌ها و ترفندهای دشمن از آن بلند و آشکار است، اجرا کنند؟ قانون، راه معین کرده است. آنجا ما گفتیم، به همه هم گفتیم، همه‌ی اطراف قضیه هم ملزم بودند که بر طبق آنچه که گفته شده است - که مر قانون است - عمل کنند. چرا نکردند؟!

بیانات در دیدار دست اندرکاران برگزاری انتخابات / ۱۳۹۲/۰۲/۱۶

راه اساسی برای اینکه مشکلات انتخاباتی پیش نیاید، التزام به قانون است؛ این را من عرض بکنم. آحاد مردم در هر جای کشور که هستند؛ در شهر، در روستا، در مرکز، در کلانشهرها و در همه جا، باید به دنبال این باشند که هر کسی حرفی میزند، بر اساس قانون باشد؛ هر کسی توقعی دارد، بر اساس قانون باشد. آنهایی که آن سال آن خسارت را به کشور و به ملت وارد کردند و برای کشور هزینه درست کردند، اگر تسلیم قانون بودند، اینجوری نمیشد. قانون معین کرده است که اگر کسی اعتراضی دارد، بیاید. آن سال گفته شد؛ حتی ما از شورای محترم نگهبان خواهش کردیم، آن زمان را تمدید هم کردند که آرا بازشماری شود؛ گفتیم هر تعداد معقولی و هر صندوقی که بخواهند بازشماری شود، بازشماری شود؛ خوب، زیر بار نرفتند! کارشان منطقی نبود، معقول نبود؛ برای کشور هزینه درست کردند. خوب، کشور بر این مسائل فائق می‌آید. نظام جمهوری اسلامی قوی است. این خرابکاری‌ها و انگشت توی چشم کردن‌ها و این مزاحمت‌ها و آزارها، جمهوری اسلامی را که از پا نمی‌اندازد. جمهوری اسلامی در طول این سالها با انواع سیاستها و سیاستمداران مختلف روبه‌رو بوده است؛ اما با وجود همه‌ی معارضه‌ها، همه‌ی زاویه‌ها - که احياناً وجود داشته است - جمهوری اسلامی پیش رفته؛ بعد از این هم همین جور خواهد بود. جمهوری اسلامی که با این حرفها از پا در نمی‌آید، منتها برای کشور هزینه درست میشود. راه هزینه درست نشدن، التزام به قانون است. این توصیه‌ی من به شما مسئولان محترم انتخابات هم هست: قانون را معیار قرار دهید. در آیه‌ی کریمه‌ی قرآن که تلاوت کردند، به ادا‌ی امانت اشاره شد - «ان الله يامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها» (۱) - ادا‌ی امانت به همین است که طبق مر قانون عمل شود؛ هم در مرحله‌ی تشخیص صلاحیتها - چه در مورد ریاست جمهوری، چه در مورد شوراها، و در موارد دیگری که در پیش است - هم در مرحله‌ی قرائت آرا، هم در مرحله‌ی حفظ آرا و صندوقها. باید مر قانون رعایت شود و نهایت امانتداری انجام بگیرد؛ که بحمدالله تا حالا هم همین جور بوده است.

بیانات در دیدار دست اندرکاران برگزارکنندگان انتخابات / ۱۳۹۳/۰۲/۱۶

من عرض بکنم؛ آنچه که انسان از فضل الهی سراغ دارد، از همت این مردم عزیز سراغ دارد، ان‌شاءالله به توفیق الهی، باذن الله، این انتخاباتی که در پیش است، یکی از بهترین و پرشورترین انتخاباتهای ما خواهد بود. البته دشمن تلاش میکند زحمت مردم را باطل کند - همچنان که در سال ۸۸ کردند - این هم یکی از کارهای دشمنان بود؛ کسانی را وادار کردند که برخلاف قانون، توقعاتی بکنند و بر اساس آن توقعات، سعی کنند مردم را در مقابل نظام قرار دهند؛ که البته به توفیق الهی موفق نشدند.

راه اساسی برای اینکه مشکلات انتخاباتی پیش نیاید، التزام به قانون است؛ این را من عرض بکنم. آحاد مردم در هر جای کشور که هستند؛ در شهر، در روستا، در مرکز، در کلانشهرها و در همه جا، باید به دنبال این باشند که هر کسی حرفی میزند، بر اساس قانون باشد؛ هر کسی توقعی دارد، بر اساس قانون باشد. آنهایی که آن سال آن خسارت را به کشور و به ملت وارد کردند و برای کشور هزینه درست کردند، اگر تسلیم قانون بودند، اینجوری نمیشد. قانون معین کرده است که اگر کسی اعتراضی دارد، بیاید. آن سال گفته شد؛ حتی ما از شورای محترم نگهبان خواهش کردیم، آن زمان را تمدید هم کردند که آرا بازشماری شود؛ گفتیم هر تعداد معقولی و هر صندوقی که بخواهند بازشماری شود، بازشماری شود؛ خوب، زیر بار نرفتند! کارشان منطقی نبود، معقول نبود؛ برای کشور هزینه درست کردند. خوب، کشور بر این مسائل فائق می‌آید. نظام جمهوری اسلامی قوی است. این خرابکاری‌ها و انگشت توی چشم کردن‌ها و این مزاحمت‌ها و آزارها، جمهوری اسلامی را که از پا نمی‌اندازد. جمهوری اسلامی در طول این سالها با انواع سیاستها و سیاستمداران مختلف روبه‌رو بوده است؛ اما با وجود همه‌ی معارضه‌ها، همه‌ی زاویه‌ها - که احياناً وجود داشته است - جمهوری اسلامی پیش رفته؛ بعد از این هم همین جور خواهد بود. جمهوری اسلامی که با این حرفها از پا در نمی‌آید، منتها برای کشور هزینه درست میشود. راه هزینه درست نشدن، التزام به قانون است. این توصیه‌ی من به شما مسئولان محترم انتخابات هم هست: قانون را معیار قرار دهید. در آیه‌ی کریمه‌ی قرآن که تلاوت کردند، به ادا‌ی امانت اشاره شد - «ان الله يامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها» - ادا‌ی امانت به همین است که طبق مر قانون عمل شود؛ هم در مرحله‌ی تشخیص صلاحیتها - چه در مورد ریاست جمهوری، چه در مورد شوراها، و در موارد دیگری که در پیش است - هم در مرحله‌ی قرائت آرا، هم در مرحله‌ی حفظ آرا و صندوقها. باید مر قانون رعایت شود و نهایت امانتداری انجام بگیرد؛ که بحمدالله تا حالا هم همین جور بوده است.

بدیهی است در هر انتخاباتی، یک عده‌ای به نتیجه‌ی مطلوب خودشان نمی‌رسند - من نمی‌خواهم اسمش را بگذارم بازنده‌ی انتخابات؛ نباید تعبیر برنده و بازنده و این واژه‌ها و اصطلاحات غربی مادی را به کار برد؛ اگر برای خدا و برای انجام تکلیف وارد میشویم، برد و باخت وجود ندارد - خوب، اینها اعتراض دارند. انسان پیش فاضی هم که می‌رود، همین جور است. قضاوتی در یک دادگاهی وجود دارد؛ آن طرفی که در این قضاوت به مقصود خود رسیده، خوشحال است، آن طرف دیگر ناراحت است؛ آن طرف دیگر نباید دادگاه را متهم کند که برخلاف حق عمل کرده؛ نه، دادگاه است و بر طبق قانون عمل میکند؛ منتها او ناراحت میشود، ناراضی میشود. باید همه‌ی آنچه را که پیش می‌آید - که مبتنی بر قانون است - تحمل کنیم؛ این را باید همه‌مان یاد بگیریم؛ این صبر انقلابی است، این تحمل انقلابی است. امیدواریم خدای متعال هم دلها را هدایت کند به آنچه که برای کشور بهتر است.

بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم / ۱۳۹۳/۰۲/۲۵

همه هم باید تابع قانون باشند. آنجائی اشکال پیش می‌آید که تخلف از قانون انجام می‌گیرد. سال ۸۸ اشکالاتی که وارد شد، خسارتی که به کشور وارد کردند و نگذاشتند کشور و ملت طعم آرا چهل میلیونی را درست بچینند، به خاطر تخلف از قانون بود. یک عده‌ای یا برای خاطر اغراض نفسانی، یا هدفهای خلاف سیاسی، یا هرچه - حالا. در آن زمینه نمی‌خواهیم قضاوتی بکنیم - از قانون تخلف کردند، خطا کردند، از راه غیر قانونی وارد شدند؛ هم به خودشان صدمه زدند، هم به ملت صدمه زدند. هم به کشور صدمه زدند. راه درست، راه قانون است. همه تابع قانون باشند، همه تسلیم قانون باشند. گاهی ممکن است یک قانون، صد درصد درست هم نباشد، اما از بی‌قانونی بهتر است. گاهی ممکن است در یک بخشی، یک خطائی هم از مجری قانون سر بزند که من و شما بفهمیم او در اجرای قانون این خطا را کرده است؛ اما اگر نتوانیم آن را از طریق قانونی اصلاح کنیم، تحمل آن بهتر است از این‌که باز بی‌قانونی کنیم؛ از راه بی‌قانونی بخواهیم آنچه را که به نظر ما خطا است، درست کنیم. قانون، معیار بسیار خوبی است؛ وسیله‌ای است برای آسایش کشور، آرامش کشور، حفظ وحدت ملی، ادامه‌ی راه عمومی.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۳/۰۲/۰۸

خوشبختانه قوانینی هم که وجود دارد، قوانین خوبی است؛ قوانین معقولی است. همین طور که مکرر عرض کردیم، بن‌بستی وجود ندارد. لذا مشاهده میکنید که در همین انتخابات، تا این مرحله‌ای که تا الان پیش آمدیم، روال قانونی جریان پیدا کرده. وقتی که از نامزدهای محترم سوال کردند که اگر چنانچه شورای نگهبان نظری بدهد، شما تمکین میکنید، همه‌ی آنها گفتند: بله، ما تمکین میکنیم. تمکین هم کردند. ما باید واقعا تشکر کنیم از همه‌ی این نامزدها؛ آنهایی که به نحوی صلاحیتشان احراز نشد. اینها گفتند از نظر شورای نگهبان تمکین میکنیم، و به قول خودشان عمل کردند و تمکین کردند؛ این نشان‌دهنده‌ی اهمیت و ارجحیت قانون است، نشان‌دهنده‌ی کاربری قانون است؛ چون قانون بر مملکت حاکم است. ممکن است بنده یا جنابعالی از قانون ناراضی هم باشیم - گاهی اینجوری است - اما وقتی انسان در مقابل قانون تمکین کرد، حل اختلاف میشود، فصل‌الخطاب میشود؛ این نعمت بزرگی است، این برکت بزرگی است.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۳/۰۲/۰۸

قوه‌ی مجریه وسط میدان ایستاده است - چه این دولت، چه هر دولت دیگری - و کارها به عهده‌ی اوست، بارها بر دوش اوست، ملامتها به طرف او سرازیر میشود، سوالها و مواخذه‌ها از او میشود؛ لذا باید ملاحظه‌ی او را کرد. به قوه‌ی مجریه هم ما همیشه سفارش میکنیم؛ این حق عظیمی که در قانون برای مجلس قانونگذاری و برای کل قانون ملاحظه شده، باید از طرف مجریان رعایت شود. قانون اساس کار است، قانون ریل حرکت این قطار است؛ شما باید زحمت بکشید این ریل‌گذاری را بکنید، آنها هم باید بر روی این ریل حرکت کنند. شما کمک کنید که این ریل جوری باشد که این قطار سر بیج بتواند بیچد. قطار شمال را آقایان دیده‌اند؛ یک جاهانی پیچهای سختی دارد، اما بالاخره جوری است که قطار میتواند حرکت کند. از این پائین تا آن بالای کوه قطار حرکت میکند، می‌رود بالا و می‌آید پائین،

مشکلی هم برایش پیش نمی‌آید؛ چون ریلها درست چیده شده است. اگر چنانچه این انحنای که لازم بود به وجود بیاید، به این شکل به وجود نیامده بود، مثلا جوری تنظیم شده بود که قطار نمیتوانست حرکت کند، مگر شما شاهد سقوط قطار از آن بالا میبودید. این را باید در ریل‌گذاری ملاحظه کرد. شما ریل‌گذارید، او روی این ریل حرکت میکند و باید قدر شما را بداند؛ اما شما هم بدانید که بالاخره بنا است روی این ریل حرکت شود. بنابراین دو طرف قضیه مهم است.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۲/۰۲/۰۸

خوشبختانه قوانینی هم که وجود دارد، قوانین خوبی است؛ قوانین معقولی است. همین طور که مکرر عرض کردیم، بن‌بستی وجود ندارد. لذا مشاهده میکنید که در همین انتخابات، تا این مرحله‌ای که تا الان پیش آمدیم، روال قانونی جریان پیدا کرده. وقتی که از نامزدهای محترم سوال کردند که اگر چنانچه شورای نگهبان نظری بدهد، شما تمکین میکنید، همه‌ی آنها گفتند: بله، ما تمکین میکنیم. تمکین هم کردند. ما باید واقعا تشکر کنیم از همه‌ی این نامزدها؛ آنها‌ی که به نحوی صلاحیتشان احراز نشد. اینها گفتند از نظر شورای نگهبان تمکین میکنیم، و به قول خودشان عمل کردند و تمکین کردند؛ این نشان‌دهنده‌ی اهمیت و ارجحیت قانون است، نشان‌دهنده‌ی کاربری قانون است؛ چون قانون بر مملکت حاکم است. ممکن است بنده یا جنابعالی از قانون ناراضی هم باشیم - گاهی اینجوری است - اما وقتی انسان در مقابل قانون تمکین کرد، حل اختلاف میشود، فصل‌الخطاب میشود؛ این نعمت بزرگی است، این برکت بزرگی است.

بیانات در مراسم بیست و چهارمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) / ۱۳۹۲/۰۲/۱۲

برای وارد شدن در عرصه‌ی انتخابات، تنها چیزی که حاکم است، قانون است؛ بر طبق قانون یک عده‌ای میتوانند بیایند، یک عده‌ای نمیتوانند بیایند؛ قانون معین کرده شرایط چیست، صلاحیتها چیست؛ کسانی که تشخیص صلاحیت میدهند، چه کسانی‌اند؛ اینها همه‌اش بر طبق قانون دارد انجام میگردد. آن دشمن بیرونی می‌نشیند، بر همه‌ی این واقعیتها چشم میندازد، حرفی میزند، و - همان طور که بار دیگری هم گفتم - متاسفانه جنجره‌های بی‌تقوا و زبانهای بی‌تقوا هم همانها را تکرار میکنند.

بیانات در مراسم بیست و چهارمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) / ۱۳۹۲/۰۲/۱۲

رئیس جمهور در کشور ما و طبق قانون اساسی ما، امکانات فوق‌العاده زیادی در اختیار دارد. رئیس جمهور امکاناتش در قانون اساسی، امکانات وسیعی است؛ رئیس جمهور بودجه‌ی کشور را در اختیار دارد، همه‌ی ارکان اجرایی کشور را در اختیار دارد، ترتیب اجرای قوانین را در اختیار دارد، توانائی استفاده از همه‌ی افراد صاحب‌نظر را در سراسر کشور در اختیار دارد؛ رئیس جمهور در همه‌ی مسائل گوناگون دستش باز است. تنها محدودیتی که برای رئیس جمهور در کشور ما وجود دارد، محدودیت قانون است؛ قانون فقط به او محدودیت میدهد، که این هم محدودیت نیست؛ قانون، هدایت‌کننده است؛ محدودکننده نیست. قانون، راه را نشان میدهد که چگونه حرکت کنیم.

بیانات در دیدار افشار مختلف مردم / ۱۳۹۲/۰۲/۲۳

بحمدالله روال انتخابات تا امروز روال خوبی بوده است. یکی از نکات برجسته و مثبتی که انسان مشاهده میکند - با خبرهایی که داریم، با اطلاعات آشکاری که وجود دارد - این است که گفتمان مردم در این انتخابات، گفتمان قانون‌گرایی است؛ با هر کسی صحبت میکنند، مصاحبه میکنند، مردم از تبعیت از قانون میگویند؛ این خیلی حادثه‌ی بارز و برجسته‌ای است؛ قانون‌گرایی. از بی‌قانونی مردم لطمه دیدند؛ در سال ۸۸ عدم تبعیت از قانون، لگد زدن به قانون، به کشور لگد زد؛ این را مردم دیدند. یکی از پدیده‌های برجسته‌ی امروز این است که مردم نگاهشان، گرایششان قانون‌گرایی است. خوشبختانه تا امروز، هم مسئولین، هم نامزدهای مختلف و محترم رعایت کردند جهات قانونی را، مراعات کردند؛ ان‌شالله بعد از این هم همین خواهد بود. یک نکته‌ی مهم این است.

بیانات در دیدار مسئولان و کارکنان قوه قضائیه / ۱۳۹۲/۰۲/۰۵

یک نکته‌ی دیگری که در این انتخابات به نظر بنده برجسته بود و جا دارد که انسان خدا را شکر کند، این بود که بعد از انتخابات، نامزدهای مختلف با نجابت و قانون‌پذیری در این قضیه عمل کردند و واکنش نشان دادند؛ این خیلی چیز مهمی است. رفتند با رئیس جمهور منتخب، برادرانه و دوستانه دیدار کردند و به او تبریک گفتند، اظهار خرسندی کردند. بنده لازم است از این حضرات تشکر کنم. این است که کام مردم را شیرین میکند، این است که موجب میشود مردم احساس کنند موفقیت به دست آورده‌اند. حالا اگر بدقلقی نشان میدادند، در این قضایا رفتار نانجیبانه میکردند، یک چیزی را بهانه میکردند، دعوانی راه می‌انداختند - که دعوا را به هر بهانه‌ی میشود راه انداخت - کام مردم تلخ میشد. اینکه ما بارها و به تکرار از حوادث سال ۸۸ شکایت کردیم، گله کردیم، انتقاد کردیم، به خاطر این است. در یک انتخابات با عظمت و باشکوه، مردم احساس پیروزی میکنند؛ بعد یک نفر، دو نفر، چهار نفر آدم بیایند کام مردم را تلخ کنند؛ در حالی که راه برای قانونگرایی وجود دارد. این، آن سال اتفاق افتاد؛ کام مردم تلخ شد، شیرینی انتخابات از مردم دریغ داشته شد؛ در انتخابات امسال نه، بحمدالله کام مردم شیرین شد، مردم شادی کردند. رفتار باید قانونمدارانه باشد. اینکه ما این همه تاکید کردیم بر این که قانون را رعایت کنید، این نتیجه‌اش است. وقتی قانون رعایت شد، دهن مردم شیرین میشود، دل مردم شاد میشود. این باید برای همیشه برای ما درس باشد. مردم هم در اینجور قضایا تفرس میکنند، نگاه میکنند، چهره‌های سیاسی را شناسائی میکنند. آن چهره‌ی سیاسی‌ای که با نجابت، با قانونمداری در قضایا برخورد میکند، مردم از او خوششان می‌آید. آن کسانی که به قانون بی‌اعتنائی میکنند، واگرایی از قانون میکنند - به هر بهانه‌ی - آنها را هم مردم شناسائی میکنند؛ از آنها بدشان می‌آید. این هم یک نکته‌ی اساسی است.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۲/۰۴/۰۴

شاخص بعدی [دولت اسلامی]، مسئله‌ی قانون‌گرایی است. خب قانون‌گرایی خیلی مهم است. قانون ریل است؛ از این ریل اگر چنانچه خارج شدیم، حتما آسیب و صدمه است. گاهی قانون ناقص است، گاهی قانون معیوب است؛ اما همان قانون معیوب هم اگر چنانچه عمل نشود - [قانونی] که منتهی به بلیشو و هر که هر که خواهد شد - ضرر آن عمل نشدن، بیشتر از ضرر عمل کردن به قانون [است]. این را باید نهادینه کرد؛ در مجموعه‌ی دستگاهها این باید نهادینه بشود. و جزو رعایت قانون، رعایت اسناد بالادستی است که امروز خوشبختانه در کشور وجود دارد؛ مثل سیاستهای کلی، سند چشم‌انداز، مصوبات شوراهای عالی از قبیل شورای عالی انقلاب فرهنگی، از قبیل شورای عالی مجازی؛ که من دیروز پرریز بود با آقای دکتر روحانی راجع به آن مختصرا صحبت کردم، بیشتر از این هم صحبت خواهیم کرد، شورای عالی مجازی - که ما در همین اتاق شاید چهار جلسهای سه چهار ساعت با حضور روسای سه قوه، و مجموعه‌ای از قوا نشستیم و این شورا تشکیل شده و بسیار مسئله‌ی مهمی است - مصوباتی دارد، این مصوبات را بایستی معتبر بدانند و بر طبق این مصوبات باید عمل بشود. این قانون‌گرایی و قانونمداری اگر چنانچه جا افتاد، مسلما خیلی از آسیبها از بین خواهد رفت.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۲/۰۱/۰۱

فرهنگ از اقتصاد هم مهم‌تر است. چرا؟ چون فرهنگ، به معنای هوایی است که ما تنفس میکنیم؛ شما ناچار هوا را تنفس میکنید، چه بخواهید، چه نخواهید؛ اگر این هوا تمیز باشد، آثاری دارد در بدن شما؛ اگر این هوا کثیف باشد، آثار دیگری دارد. فرهنگ یک کشور مثل هوا است؛ اگر درست باشد، آثاری دارد. الان درباره‌ی تولید داخلی حرف میزدیم؛ اگر بخواهیم مصرف تولیدات داخلی به معنای واقعی کلمه تحقق پیدا کند، باید فرهنگ [مصرف] تولید داخلی در ذهن مردم جا بیفتد؛ اگر بخواهیم مردم اسراف نکنند، بایستی این باور مردم بشود؛ این یعنی فرهنگ. فرهنگ یعنی باورهای مردم، ایمان مردم، عادات مردم، آن چیزهایی که مردم در

زندگی روزمره با آن سر و کار دائمی دارند و الهام‌بخش مردم در حرکات و اعمال آنها است؛ فرهنگ این است؛ این پس خیلی اهمیت دارد. مثلا در حوزه اجتماعی، قانون‌گرایی - که مردم به قانون احترام بگذارند - یک فرهنگ است؛ تعاون اجتماعی یک فرهنگ است؛ تشکیل خانواده و ازدواج یک فرهنگ است؛ تعداد فرزندان یک فرهنگ است؛ اگر در این چیزها بینش مردم و جهت‌گیری مردم جهت‌گیری درست‌تری باشد، زندگی در جامعه جوری خواهد شد؛ اگر خدای‌ناکرده جهت‌گیری غلط باشد، زندگی جوری دیگری خواهد شد؛ خدای‌ناکرده به همان بلاپی می‌تواند خواهیم شد که امروز کشورهایی که خانواده را و بنیان خانواده را ویران کردند و شهوات را به راه انداختند - واتبعوا الشهوات فسوف یلقون غیا - به آن سرنوشت دچار شدند

بیانات در دیدار فرماندهان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی / ۱۳۹۴/۰۲/۰۶

مسئله دیگری هم که خیلی به نظر من مهم است قانون‌گرایی است. این قانون‌گرایی دو عرصه دارد؛ یک عرصه در مواجهه با مردم؛ یعنی شما ببینید که کجا تخلف از قانون میشود، آنجا در مقابلش بایستید، یک عرصه دیگر در درون سازمان؛ به معنای اینکه عضو نیروی انتظامی در داخل سازمان نیرو به معنای واقعی کلمه قانون‌گرا باشد و رعایت قوانین را بکند؛ آنجا قانون‌گرایی بایستی بیش از همه‌جا در جریان باشد؛ و طبعاً سلامت نیرو؛ سلامت. من به فرماندهان محترم قبلی هم در طول این چند سال همواره سفارش میکردم، حالا هم به فرماندهی محترم و مسئولان نیروی انتظامی تاکیدا سفارش میکنم که مسئله سلامت نیرو را دست‌کم نگیرید؛ سلامت نیرو. شما با نیروهای نظامی دیگر فرق دارید؛ شما بین مردمید و مردم با شما مماسند؛ خدای نکرده هرگونه تخلفی، اشکالی، ایرادی، کج‌رفتاری‌ای، بدعملی‌ای فورا بین مردم منعکس میشود؛ بیش از سایر دستگاه‌ها. شاید کمتر دستگاهی در سطح کشور داریم که به قدر شما با مردم مخلوط باشد و همراه باشد؛ لذا اگر خدای نکرده اشکالاتی وجود داشته باشد، خطایی باشد، خیانتی باشد، مشکلی باشد، بلافاصله در بین جامعه منعکس میشود؛ وقتی منعکس شد، آنوقت فقط آبروی نیروی انتظامی نیست که می‌رود - همان‌طور که عرض کردیم، نیروی انتظامی نماینده حاکمیت اسلامی است، نماینده نظام جمهوری اسلامی است در مردم - آبروی همه خواهد رفت. این است که خیلی به مسئله سلامت نیرو اهمیت بدهید. داخل کلانتری‌ها، در خیابان، در جاده، در همه‌جای دیگر واقعا توجه بشود به این معنا که سلامت نیروی انتظامی و عناصر نیرو حفظ بشود. حقیقتا نیروی انتظامی میتواند به جمهوری اسلامی آبرو بدهد. یعنی اگر فرض کنیم پنج یا ده دستگاه دیگر هم به وظایفشان عمل نکنند اما نیروی انتظامی یک نیروی انتظامی صحیح‌العمل، درستکار، قوی، قاطع و دارای شرایط لازم باشد، نظام جمهوری اسلامی را در چشم مردم آبرومند خواهد کرد؛ میتوانید ماهی‌آبرو باشید. نقطه مقابلش هم خدای نکرده ممکن است اتفاق بیفتد؛ لذا اینها را بایستی توجه کرد که عمده، صیانت سازمانی است؛ در درون سازمان، این صیانت لازم انجام بگیرد که این طبعاً به بیرون منعکس خواهد شد.

بیانات در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری انتخابات / ۱۳۹۴/۱۰/۳۰

همه به قانون تمکین کنند. من خیلی خوشم آمد که دیدم آقایان محترم، هم جناب آقای جنتی (حفظه‌الله)، هم جناب آقای رحمانی فضلی، روی مسئله قانون‌گرایی تکیه کردند؛ این توصیه همیشه ما است. بنده همیشه به دست‌اندرکاران ذربط در قضیه انتخابات تاکیدم این است که میگویم یا را جای قرصی بگذارید؛ جای قرص، نقطه قانونی است؛ قانون. مر قانون را رعایت کنید. به نهادهای قانونی امانت نشود؛ این را توجه کنید. یک نهاد قانونی را که یک وظایفی دارد، نباید مورد افترا قرار بدهیم یا مورد اهانت قرار بدهیم. نهاد قانونی، نهاد قانونی است؛ نه اینکه اشتباه نمیکند؛ هر نهاد قانونی‌ای مثل همه‌ی آدمها، مثل این حقیر بر از تقصیر و اشتباه ممکن است اشتباه کنیم اما این موجب نمیشود که ما یک نهاد قانونی را مورد اهانت قرار بدهیم، در انتظار عمومی، در تبلیغاتمان، در حرفهای خودمان تخفیف کنیم؛ نه، این باب اگر باز شد، هرچومرج خواهد شد. خب، سلیقه‌ی جنابعالی این است، به فلان نهاد قانونی بی‌احترامی میکنی، یکی دیگر سلیقه‌ی دیگری دارد، به آن نهاد قانونی‌ای که تو به آن وابسته هستی بی‌احترامی میکنی؛ این خوب است؟ این باب را باز نکنند.

بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۴/۱۲/۲۰

مردم در این انتخابات، اعتماد خودشان به نظام اسلامی و تبعیت از نظام اسلامی را اثبات کردند و نشان دادند که تابع جمهوری اسلامی هستند، قوانین جمهوری اسلامی را قبول دارند، بر طبق این قوانین رفتار میکنند و عمل میکنند؛ این خیلی با ارزش است؛ این درست نقطه‌ی مقابل آن چیزی است که دشمنان ما دارند دنبال میکنند؛ میخواهند یک دوقطبی‌ای درست کنند بین حکومت و نظام از یک طرف و مردم از یک طرف؛ مردم به جای اینکه به زبان بیاورند و حرف بزنند، آمدند در میدان نشان دادند که خیر، این‌جوری نیست. البته قبلیش هم آن راه‌پیمایی کدایی بیست‌ودوم بهمین بود با آن عظمت، با آن شور و شعور؛ مردم واقعا این‌جوری هستند. بنابراین خوشبختانه تلاش دشمن برای بی‌اعتبار کردن انتخابات به نتیجه نرسید و انتخابات با اعتبار تمام انجام گرفت.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

حفظ نظام، یعنی حفظ همه‌ی ارزشهایی که نظام اسلامی خودش را متعهد به آنها میدانند؛ مثل عدالت، مثل پیشرفت، مثل معنویت، مثل علم، مثل اخلاق، مثل مردم‌سالاری، مثل قانون‌گرایی، مثل آرمان‌گرایی؛ آرمان‌گرایی جزو مولفه‌های اصلی نظام اسلامی است و نظام اسلامی بدون آرمان‌گرایی یک چیز سطحی و صوری است.

بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۶/۰۱/۰۱

امر انتخابات مر قانون باید عمل بشود؛ مر قانون باید عمل بشود. نتیجه‌ی انتخابات ملت هرچه شد، این معتبر است، این قانون است. بنده در انتخاباتها دخالت نمیکنم؛ هیچ‌وقت به مردم نگفته‌ام و نمیگویم این کس را انتخاب کنید، آن کس را انتخاب نکنید. فقط یک جا بنده دخالت میکنم و آن جایی است که کسانی خواهند در مقابل رای مردم و انتخاب مردم بایستند و با مزاحمت در مقابل رای مردم، رای مردم را بشکنند. هرکس بخواهد با نتیجه‌ی آرا ملت دربیفتد، بنده در مقابلش می‌ایستم. در سالهای گذشته و انتخاباتهای گذشته هم همین‌جور بوده؛ در سال ۷۶ در سال ۸۴ در سال ۸۸ در سال ۹۲؛ بعضی مقابل چشم مردم بوده و مردم مطلع شده‌اند؛ بعضی را هم مردم مطلع نشده‌اند اما این حقیر در جریان قرار گرفته‌ام. در همه‌ی این سالهایی که شمردم، کسانی بودند که میخواستند در مقابل انتخابات بایستند؛ که در سال ۸۸ آشکار شد و آمدند در میدان اردوکشی کردند، و در آن سالهای دیگر جور دیگری [بود]. در همه‌ی این سالها بنده ایستادم و گفتم نتیجه‌ی انتخابات مردم هرچه هست باید تحقق پیدا کند؛ این آنجایی است که من در امر انتخابات دخالت میکنم و در مقابل مخالفین و معارضین انتخابات می‌ایستم؛ اما در بقیه امور دیگر نه، باید مر قانون عمل بشود؛ مردم تشخیص بدهند و حرکت کنند.

بیانات در دیدار کارگران / ۱۳۹۶/۰۲/۱۰

یک سفارش دیگر هم مربوط به مسئولان دولتی است که انتخابات را برعهده دارند؛ چه در وزارت کشور، چه در شورای نگهبان، چه در تبلیغات - که در صدا و سیما است و جاهای دیگر - چه در بخشهای مختلفی که حالا ان‌شالله در روز رای‌گیری رای خواهند گرفت، امانت مردم را حفظ کنید؛ این آرا مردم، این حضور مردم، امانت مردم است. این امانت را در نهایت احتیاط حفظ کنید و نگه دارید؛ مبدا خدای‌نکرده کسانی بتوانند به این امانت دست‌داری کنند. قانون را به‌طور دقیق رعایت کنید؛ در قبال هیچ‌کس نسبت به قانون رودر بایستی و مانند این حرفها نداشته باشند. قانون، قانون است؛ برای همه است؛ هیچ استثنائی در مورد قانون وجود ندارد. قانون را رعایت کنید تا ان‌شالله یک کار درست، صحیح و مطلوب و مرضی حق متعال انجام بگیرد. و مکرر من عرض کرده‌ام باز هم تکرار میکنم که رای مردم حق‌الناس است؛ اگر کسی [به آن] تعرض کند، تعرض به حق‌الناس کرده است که از عهده‌ی حق‌الناس برآمدن، کار بسیار مشکلی است.

بیانات در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (علیه‌السلام) / ۱۳۹۶/۰۲/۲۰

یک کلمه [هم] راجع به انتخابات عرض بکنم. انتخابات، یکی از آن زمینه‌هایی است در کشور که [هم] میتواند مایه اعتلا و آبرو بشود، هم میتواند مایه ضعف و سستی و ایجاد مشکلات بشود؛ انتخابات این‌جوری است. اگر مردم شرکت کنند، با نظم شرکت کنند، با اخلاق حرکت بکنند، حدود اسلامی را رعایت بکنند، قانون را همه رعایت بکنند، این مایه آبرو و عزت نظام جمهوری اسلامی است؛ و اگر قانون‌شکنی کنند، اگر بداخلاقی کنند، اگر با حرفهای خود، دشمن را به خودشان امیدوار کنند، انتخابات به ضرر ما تمام خواهد شد. ما برای انتخابات تازه‌کار نیستیم. ما ۲۷ سال، ۲۸ سال است که با انتخابات سروکار داریم -قبلها، هر سالی تقریباً یک انتخابات بود؛ حالا هم چند سالی است که هر دو سال یک بار، یک انتخابات بزرگ در این کشور به راه می‌افتد- ما مجربیم در کار انتخابات، میدانیم انتخابات چیست، میدانیم آن کسانی که در انتخابات، طرف قضیه هستند و دخالت دارند، در چه محیط‌های فکری ممکن است قرار بگیرند، چه دشمنی‌هایی با اینها میشود، چه وسوسه‌هایی به اینها رو می‌آورد؛ اینها چیزهایی است که برای ما تجربه‌شده است؛ اینها روشن است.

بیانات در دیدار افشار مختلف مردم / ۱۳۹۶/۰۲/۲۷

این انضباط مردمی، خیلی بااهمیت است، خیلی باارزش است؛ هم قبل از انتخابات، هم در حین انتخابات و روز انتخابات، هم بعد از انتخابات. این انضباط مردمی و پایبندی به نظم و قانون خیلی مهم است. این همان چیزی است که بسیاری از کشورها آن را ندارند و ملت ما بحمدالله دارد نشان میدهد که این را دارا است. و ما ملت ایران این را از تجربه‌های گذشته یاد گرفته‌ایم؛ ما هم تجربه کرده‌ایم؛ سالهای متممادی است که تجربه میکنیم. ملت ایران تجربه کرده است که این انضباط چقدر به نفع او است و بی‌انضباطی و بی‌قانونی چقدر برایش مضر است؛ این را ملت ایران تجربه کرده.

بیانات در دیدار افشار مختلف مردم / ۱۳۹۶/۰۲/۲۷

یک عرض هم بکنم به طرفدارهای نامزدهای انتخاباتی؛ خوب هرکسی از این آقایان محترم نامزدهای انتخابات، یک عده طرفدار و علاقه‌مند و سینه‌چاک و دوست‌دار و مانند اینها دارد، اینها هم متانت خودش را حفظ کنند؛ هم طرفدارها، هم ستادها، متانت خودش را حفظ کنند، انضباط خودش را حفظ کنند؛ مقصودشان انجام وظیفه باشد، آنچه برای ما مهم است این است. این چند صباح زندگی، این چند صباح کار و تلاش -زید یا عمرو یا بکر- اینها خواهد گذشت، آنچه میماند، عمل ما است که در محاسبه‌ی الهی به حساب می‌آید و باید جواب بدهیم. و استعملنی بما تسألنی عدا عنه؛ خدای متعال فردا از ما، از چیزهایی سوال خواهد کرد؛ به فکر آن باید بود، برای آن باید تلاش کرد. هم آحاد مردم، هم خود نامزدهایی که در عرصه رقابتهای انتخاباتی وارد شدند، هم طرفدارانشان و دوستانشان، کاری کنند که هر حرکتشان حسنه‌ای باشد در نزد کرام‌الکاتبین الهی؛ کاری کنند که اعمال آنها، رفتار آنها، گفتار آنها پیش خدای متعال حسنه محسوب بشود و خدای متعال ثواب برای آن معین بکند. این کی خواهد شد؟ آنوقتی که ما کارهایمان را برای خدا انجام بدهیم. [همه] تلاش کنند، مبارزه کنند، کار کنند، خوب است، اما نیتها را نیتهای خدایی بکنند؛ اگر این [طور] شد، آنوقت خدای متعال هم به کار برکت خواهد داد، به ملت ایران برکت خواهد داد و آنچه به نفع ملت ایران است، به توفیق الهی پیش خواهد آمد. به‌هرحال همه موظفیم که به قانون و انضباط قانونی پایبند باشیم و آن را عمل بکنیم.

خطبه‌های نماز عید فطر / ۱۳۹۶/۰۲/۰۵

از جمله‌ی کارهای مهم، کارهای فرهنگی است؛ ما خلل و فرج فرهنگی زیاد داریم؛ جاهایی که نفوذگاه دشمن است از لحاظ فرهنگی، بسیار است؛ این را، هم مجموعه‌های مسئول دولتی، هم مجموعه‌های گسترده‌ی عظیم مردمی موظفند که انجام بدهند. «آتش‌به‌اختیار» به معنی کار فرهنگی خودجوش و تمیز است؛ آنچه ما گفتیم معنایش این است که در تمام کشور، جوانها و صاحبان اندیشه و فکر، صاحبان همت، خودشان با ابتکار خودشان، کار را -کارهای فرهنگی را- پیش ببرند، منافذ فرهنگی را بشناسند و در مقابل آنها، کار انجام بدهند؛ آتش‌به‌اختیار، به معنای بی‌قانونی و فحاشی و طلیکار کردن مدعیان پوچ‌اندیش و مدیون کردن جریان انقلابی کشور نیست. نیروهای انقلابی پیش از همه باید مراقب نظم کشور، مراقب آرامش کشور، مراقب عدم سواستفاده‌ی دشمنان از وضعیت کشور، و مراقب حفظ قوانین [باشند]؛ این مراقبتهای درجه‌ی اول متوجه به نیروهای انقلاب است که دلسوزند، علاقه‌مندند و مایلند که کشور به سمت هدفهای خود حرکت بکند.

بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه علوم نظامی / ۱۳۹۶/۰۶/۲۶

آنچه مهم است استمداد از خداوند متعال و حفظ رابطه‌ی با خدای متعال است. آنچه در درجه‌ی بعد مهم است ارتباط صمیمانه‌ی با مردم است؛ اقتدار را همراه کنید با محبت و صمیمیت نسبت به مردم. آنچه مهم است پایبندی به قانون است؛ هیچ کار بی‌قانون انجام نگیرد. و بالاخره آنچه مهم است جرئت و گستاخی لازم در اجرای قانون است؛ آنجایی که قانون هست، ملاحظه‌ی هیچ‌کس را نکنید؛ با جرئت وارد بشوید، با دلیری وارد بشوید، وظیفه‌ی را که قانون بر عهده‌ی شما گذاشته است انجام بدهید. از قانون تخطی نباید کرد، در اجرای قانون هم هرگز تامل و تردید نباید ورزید. آنجایی که قانون است باید اجرا کنید. مشکل عمده‌ی کشورها و ملتها همین است که در اجرای وظیفه‌ی دینی خود، وظیفه‌ی وجدانی خود، وظیفه‌ی عقلانی خود و وظیفه‌ی انسانی خود دچار تردید و تامل میشوند.

بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه / ۱۳۹۷/۰۲/۰۶

وظیفه‌ی دستگاه قضائی یک وظیفه‌ی حاکمیتی است؛ این دیگر محل تردید نیست؛ این کاری است که دستگاه حاکم بر کشور موظف است این کار را انجام بدهد؛ در همه جای دنیا هم همین است؛ یک وظیفه‌ی حاکمیتی است که عبارت است از قضاوت و فصل خصومت و مجازات متخلف از قانون؛ این کاری است که حکومت بایستی انجام بدهد. اگر چنانچه خوب انجام گرفت، نتیجه‌اش این است که مردم از دستگاه حاکم خرسند و خشنود میشوند؛ اگر چنانچه ناقص انجام گرفت، بد انجام گرفت، معیوب انجام گرفت، مردم از دستگاه حاکم ناراحت و نگران و ناخرسند میشوند؛ این‌جور نیست که بگویند خیلی خوب حالا دستگاه قضائی مثلاً یک مشکلی دارد؛ نه، این وظیفه، یک وظیفه‌ی حاکمیتی است و مجموعه‌ی دستگاه حاکم بر کشور در این زمینه مسئول است. لذا این حساسیت کار شما را بالا میبرد. اگر چنانچه این وظیفه انجام بگیرد، فقط هم این نیست که مردم راضی میشوند، [بلکه] واقعا در واقع زندگی مردم هم آثار و برکاتی را بر جای میگذارد؛ یعنی اگر واقعا با قانون‌شکنی برخورد جدی و صحیح و منطقی و پیگیر و قاطع انجام بگیرد، خوب ببینید این چقدر تاثیر میگذارد در کشور! رعایت قانون، اساس زندگی جمعی است که یکی از وظایف دستگاه قضائی مبارزه‌ی با قانون‌شکنی و متوقف کردن قانون‌شکنان است. یا فصل خصومت؛ اگر چنانچه فرض بفرمایید که دستگاه قضائی در فصل خصوماتی که وجود دارد موفق بشود، ببینید چقدر این در متن زندگی مردم اثر میگذارد! دعوای و شکایتها و نگرانی‌ها را به درون زندگی مردم نکشانند و به متن زندگی مردم نکشانند و متوقف کردن، این برکات زیادی دارد.

بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی / ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

هر جایی از کشور، [از جمله] همین آذربایجان شما و تبریز شما -که آقای امام جمعه‌ی محترم الان گفتند و درست گفتند- دریایی از ظرفیتهای گوناگون اقتصادی و علمی و اجتماعی و هنری و بقیه جنبه‌های زندگی است؛ دریایی است از ظرفیت؛ این ظرفیتها باید شناخته بشود و از آنها استفاده بشود؛ چه کسی باید بکند این کار را؟ ما مسئولین؛ به عهده‌ی ما مسئولین است. البته اینکه می‌گویم ما مسئولین، معنایش این نیست که تکلیف از گردن جوانها برداشته است. معنای آتش به اختیاری که ما گفتیم، (۴) این است؛ یعنی همه‌ی جوانها، همه‌ی گروه‌های مومن در زمینه‌های مختلف، هر کاری که برایشان میسر است، و مطابق با قوانین

کشور و مصلحت کشور [است]، باید انجام بدهند و معطل کسی نباید بمانند.

